

De Colleges van Burgemeester en
Wethouders van de bij de GGD aangesloten
gemeenten

Uw kenmerk:
Ons kenmerk: U.2013-0111
Contactpersoon: N. Plug
Doorkiesnummer: 0224-720 500

E-mail
Datum: 1 februari 2013
Bijlagen: 1
Onderwerp: Financiële situatie GGD Hollands
Noorden

Geacht College,

Nadat de GGD Hollands Noorden de afgelopen jaren goed geslaagd is om de exploitatie sluitend te krijgen en er zelfs een beperkte reserve is opgebouwd, is in 2012 duidelijk geworden dat de komende tijd financieel zeer complex zal zijn. Voornaamste oorzaak hiervoor is het hoge tempo waarin de gecumuleerde bezuinigingstaakstelling over de bijdrage van 2011 is opgelegd. Vermindering van het takenpakket is slechts beperkt mogelijk en dan nog leidt vermindering van personele inzet pas tot lagere kosten als de boventalligheid is opgelost.

In de jaarrekening over 2012 wordt (zoals al aangegeven in het Algemeen Bestuur) een fors tekort verwacht op de exploitatie waardoor de algemene reserve die op dit moment aanwezig is (voor het grootste deel) zal verdwijnen. Zonder koerswijziging van de gemeenten dreigt een financiële vastloper! De kosten voor de GGD HN kunnen verder omlaag maar niet in het tempo dat door de gecumuleerde bezuinigingen wordt vereist.

Via deze brief willen wij uw aandacht en begrip vragen voor deze ernstige financiële problematiek en een dringend beroep op u doen om terug te komen op uw voorgenomen besluit d.d 16 juli 2012 om de loonindexering voor het jaar 2013 niet te honoreren. Dit teneinde de toekomst van uw GGD zo goed mogelijk veilig te stellen.

In 2013 en 2014 wordt verder vormgegeven aan de verschillende bezuinigingsoperaties. Voor de GGD bestaat de bezuinigingsoperatie inmiddels uit 3 delen.

- 1) De bezuiniging van totaal 10% op de reguliere gemeentelijke bijdrage over 2011 te realiseren over de jaren 2012 (5%), 2013 (2,5%) en 2014 (2,5%) zodat in 2015 de gehele taakstelling gerealiseerd wordt.
- 2) Hier bovenop lijkt het beleid van gemeenten te zijn dat over de drie genoemde jaren geen compensatie zal gaan plaatsvinden van prijs- en/of loonstijgingen. Dit heeft zowel betrekking op de bijdrage per inwoner als op de doeluitkering voor de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar. Door de feitelijk kostenstijgingen betekent dit een extra bezuiniging van ongeveer 5% voor de GGD over de gehele genoemde periode
- 3) Diverse gemeenten bouwen subsidies af voor projecten waaraan voor de GGD structurele lasten verbonden zijn. Hierdoor ontstaat voor een aantal medewerkers bovenformativiteit en een deel van de hieraan toegerekende overheadkosten kan niet langer gedekt worden.

Blad: 2 van 4
Ons kenmerk: U.2013-0111
Onderwerp: Financiële situatie GGD Hollands Noorden
Datum: 1 februari 2013

In eerste instantie was het de bedoeling dat eveneens een bezuiniging van 2,25% op de gemeentelijke bijdrage werd doorgevoerd om het mogelijk te maken een reserve op te bouwen in verband met de risico's op aanvullende dienstverlening. Door de huidige financiële problematiek is hier nog geen ruimte voor geweest. Na realisatie van de huidige taakstelling en oplossing van de huidige problemen, zal dit opnieuw bezien moeten worden.

In 2011 heeft Deloitte op verzoek van het Algemeen Bestuur een onderzoek uitgevoerd naar de bezuinigingsmogelijkheden binnen de GGD. Eén van de conclusies uit het onderzoek was dat realisatie van reductie van de gemeentelijke bijdrage van 10% en 2,25% in 2014 via pure bezuinigingen mogelijk is maar zeer uitdagend gezien de inflexibiliteit van het personeelsbestand en de huisvestingskosten. Nog verdergaande bezuinigingen, zoals beperking van de indexering, lijken 'zeer problematisch' (citaat onderzoek Deloitte Consulting BV d.d. 21 april 2011).

De conclusie van Deloitte lijkt bewaarheid te worden. De begroting voor 2013 is naar aanleiding van de nieuwste inzichten per eind 2012 herzien. Indien de looncompensatie voor 2013 niet gehonoreerd wordt, sluit deze herziene begroting met een voorlopig tekort van € 430.000. Indien looncompensatie wél wordt gehonoreerd, resteert een tekort van ongeveer € 100.000. Voorgesteld kan worden om dit resterende bedrag in de algemene reserve te verwerken, maar voor verwerking van het totale negatieve resultaat zal deze reserve onvoldoende omvang hebben indien looncompensatie voor 2013 uitblijft. Bezuinigingen worden weliswaar gerealiseerd maar als gevolg van alle overige ontwikkelingen wordt per saldo niet de vastgestelde gewenste beperking van de gemeentelijke bijdrage bereikt om de begroting sluitend te maken. Ontwikkelingen als de inpassing van boventallige medewerkers in de GGD zorgen voor kostenstijgingen en beperking van omzet aan aanvullende taken zorgen voor een verdere verzwaring van de financiële problematiek. In december 2012 heeft overleg plaatsgevonden in de financiële klankbordgroep GGD Hollands Noorden (ambtelijke werkgroep met vertegenwoordiging door financiële deskundigen vanuit een zestal gemeenten) waarin deze constatering gedeeld zijn. Hieruit is het advies gekomen om het niet honoreren van de loonindexering voor 2013 te heroverwegen en om deze compensatie structureel in de begroting op te nemen.

Het Dagelijks Bestuur is met Deloitte en de ambtelijke adviesgroep van mening dat het tempo van de opgelegde bezuinigingen voor een organisatie als de GGD te hoog ligt. De organisatie is in opbouw en de toegenomen omvang van de organisatie vergt een verbeteringsslag in de bedrijfsvoering waarvoor de komende twee jaar eerst investering dient te worden ingezet om later rendement op te leveren. Verder vergen de gevolgen van de overgang van medewerkers van de Stichting Jeugdgezondheidszorg naar de GGD, zoals door het bestuur besloten, extra middelen en taken die aan de GGD zijn opgedragen. Deze kunnen niet zomaar verminderd worden om besparingen in de personele sfeer te realiseren. De mogelijkheden voor de GGD om op korte termijn de effecten van genomen bezuinigingen te realiseren zijn dan ook beperkt en worden steeds beperkter als gevolg van de personele verplichtingen die vaak samenhangen met bezuinigingsmaatregelen.

Als gevolg van de financiële crisis heeft het Rijk een aantal zware bezuinigingsmaatregelen genomen waar ook uw gemeente de nadelen van heeft ondervonden. De korting op het gemeentefonds is aanzienlijk geweest en het is dan ook begrijpelijk dat de diensten die onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen eveneens met bezuinigingen geconfronteerd worden. De GGD is voortvarend aan de slag gegaan om deze bezuinigingen uit te voeren. Inmiddels is al voor 1 miljoen euro bezuinigd (zie bijlage; dit betreft 8,8% van de gemeentelijke bijdrage over 2011) maar dat is lang niet voldoende om het gecumuleerde effect van de hiervoor genoemde bezuinigingen in de gemeentelijke bijdrage alsmede het effect van gestegen kosten te compenseren. De GGD is voorts bezig om door een andere organisatieopzet de komende jaren verder op de kosten te besparen. Zo is recent het aantal managers teruggebracht van 19 naar 14. Echter de kosten van de voormalig managers zullen als gevolg van sociaal statuut en eventuele WW verplichtingen nog een behoorlijke

Blad: 3 van 4
Ons kenmerk: U.2013-0111
Onderwerp: Financiële situatie GGD Hollands Noorden
Datum: 1 februari 2013

tijd op de begroting van de GGD blijven drukken. De nieuwe stand van zaken met betrekking tot de genomen besluiten in de genoemde vergadering is bij deze brief gevoegd. Door de huidige financiële situatie is het na 2011 helaas voorlopig niet meer mogelijk om een dotatie te doen aan de reserve.

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat ook de GGD haar verantwoordelijkheid moet nemen voor de afnemende financiële mogelijkheden van gemeenten maar is er daarnaast wel van overtuigd dat door het bijzondere karakter van de taken van de GGD (veel specialismen en dus weinig interne mogelijkheden tot flexibiliteit) en het relatief hoge percentage salariskosten (70%) ten opzichte van de totale kosten een maatwerkbenadering voor de bezuinigingen noodzakelijk is. De directie van de GGD heeft aangegeven mogelijkheden te zien het kostenniveau van de GGD met de huidige uitgangspunten m.b.t. productieprestaties verder omlaag te brengen. Dit zal echter niet mogelijk zijn in het tempo dat nu door de totale bezuinigingsdruk is voorzien. Zo vindt momenteel een reorganisatie plaats waardoor de komende jaren een verdere efficiencyverbetering plaatsvindt in de ondersteunende functies en daarnaast zijn plannen voorzien om aanzienlijk in de huisvestingskosten te schrappen bij afloop van de huidige huurcontracten (2015 en 2018).

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat een lager kostenniveau voor de GGD weliswaar mogelijk is, maar niet in het tempo dat op dit moment gehanteerd wordt. Het DB is dan ook van mening dat de GGD moet worden uitgedaagd voor de komende 5 jaar (uiterlijk 1-1-2018 te realiseren) een plan neer te leggen hoe dit lagere kostenniveau kan worden bereikt. Hierbij geldt het thans bekende bezuinigingspakket voor het DB als uitgangspunt.

Het takenpakket van de GGD is grotendeels gebaseerd op wettelijke bepalingen en contracten waarvan de kosten in beide gevallen slechts zeer beperkt kunnen worden gereduceerd. Immers screening en vaccinaties van onze kinderen en het onderzoeken van infectieziekten zullen moeten worden uitgevoerd door hooggeschoold personeel en op de vraag daarnaar kan geen invloed worden uitgeoefend. In het voorjaar komt een advies beschikbaar dat door een gecombineerde werkgroep van GGD en ambtenaren is opgesteld over het productenboek voor de GGD. Hiermee zal in de begroting van 2014 beter dan voorheen zichtbaar worden welke producten de GGD levert en wat de status (wettelijk/contract/aanvullend) van de taak is. In het eerder genoemde plan zal ook duidelijk moeten worden gemaakt welke keuzes gemeenten verder zullen moeten maken om het lagere kostenniveau te bereiken. Los hiervan geldt bij iedere keuze die gemaakt wordt, dat de personele lasten niet snel kunnen worden afgebouwd vanwege het sociaal statuut en mogelijke WW-verplichtingen. De GGD beschikt niet over middelen om medewerkers af te kopen of contracten te beëindigen.

Het dagelijks bestuur wijst U er op dat de komende jaren in het kader van de transitie jeugdzorg een stabiele GGD en meer in het bijzonder een goede en stabiele jeugdgezondheidsorganisatie van groot belang zal zijn. In het kader van de transitie jeugdzorg (in combinatie met de andere transities) is er voor de gemeenten sprake van grote financiële risico's waarvan algemeen wordt aangenomen dat juist door inzet van onder andere de jeugdgezondheidszorg deze kunnen worden beperkt (o.a. door voorkoming van dure zware zorg). Het spreekt voor zich dat hier grote financiële belangen meespelen die de genoemde bezuinigingsbedragen van de GGD ver overstijgen.

Het Dagelijks Bestuur van de GGD heeft er vertrouwen in dat in een plan voor de komende 5 jaar de lasten voor gemeenten aanzienlijk kunnen worden teruggebracht en in lijn gebracht kunnen worden met de bezuinigingstaakstelling die is vastgesteld. Echter, het niet (geheel) honoreren van prijs- en looncompensatie over de jaren 2013 en 2014 in combinatie met de andere bezuinigingssporen zoals in aanvang van deze brief vermeld, is op dit moment een te zware uitdaging voor de GGD. De dreiging van een financiële vastloper bestaat waarvoor in het kader van de wet Gemeenschappelijke Regelingen uiteindelijk de gemeenten financieel verantwoordelijk zijn. Daarnaast dreigt in dit kader imagoschade voor een organisatie die juist de laatste jaren zorgvuldig heeft gebouwd aan een stabiele en vertrouwde uitstraling.

Blad: 4 van 4
Ons kenmerk: U.2013-0111
Onderwerp: Financiële situatie GGD Hollands Noorden
Datum: 1 februari 2013

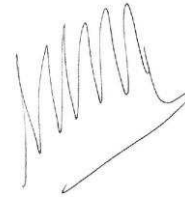
In het door het DB voorgestelde 5-jaren plan zal gekoppeld aan een financiële meerjarenraming duidelijk worden in welk tempo en met welke keuzes de kosten omlaag kunnen worden gebracht. Onze insteek is dat we aan dit plan een bestuurlijk committent verbinden waardoor de organisatie een ambitieus maar wel realistisch bezuinigingsprogramma zal moeten uitvoeren. Onze insteek is dit plan in het AB van juli 2013 vast te stellen. Op dat moment staan ook de jaarrekening 2012, de bijgestelde programmabegroting 2013, de programmabegroting 2014 en de meerjarenraming ter besluitvorming op de agenda. Over het geheel van deze stukken zal ook een advies worden gevraagd aan de financiële klankbordgroep.

Wij zullen in het Algemeen Bestuur van 27 februari deze brief bespreken in het vertrouwen dat wij gezamenlijk een bevredigende oplossing kunnen vinden voor deze situatie.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur,

M.Pijl, voorzitter

N.Plug, secretaris